

ST. BARBARA IN DE METSELAARSKAPEL VAN DE ST. LAURENSKERK

IN de Acta van den Kerkeraad van de Gereformeerde Gemeente te Rotterdam vindt men het volgende vermeld. Op 20 Nov. 1641 is den Kerkeraad ter oore gekomen, „datter eene S. Barbara in een hoeck van de kercke geschildert wort” en terstond wordt aan ds. Soestius en ds. Rulæus opgedragen, „om te vernemen, wat van de saecke sy”. Deze predikanten rapporteerden op 27 Nov. d.a.v., „dat het metselaersgilde in een capelle int Choor in een nieuw tafereel heeft laten schilderen een groot beelt van St. Barbara met een palm in de hand en de toorn neffens haer met vier kinderen met kroonen in haere handen, in plaetse van de vier gekroonde, welcke gehouden worden voor de patronen vant selve gildt. Dat haere Ed. de beswaernisse des Ed. Kerkeraedts en de ergernisse veeler menschen aen de gildemeesters hadden voorgedraegen, waerop de schilder voor eenige uren aen Ds. Soestio geseyt hadde, te sullen het beelt van Barbara uytwisschen ende in plaetse eenich gebouw etc. te stellen. Sullen deselve Ed. Broeders insgelijcks versoecken, dat de kroonen van de kinderen mede mogen uytgedaen worden”.

Ondertusschen hangt het schilderij nog heden ten dage in de St. Laurenskerk mèt St. Barbara en mèt de kronen. Het stuk is geteekend J. Woutersz. Wie was deze schilder, die zijn belofte niet nakwam?

Hij heette Johannes Woutersz. van der Tijdt (Tijt) en was afkomstig uit Antwerpen. Op 18 Mei 1642 trad hij in het huwelijk met Maria Willems. Hij woonde toen op de Delftschevaart, later in de Hofstraat. Over zijn werk is ons verder niets bekend. Bij zijn dood liet hij eenige teekeningen na¹⁾. Bovendien kwamen in de nalatenschap van Trijntje Pieters, de weduwe van den schilder en kunsthandelaar Crijn Hendricxz Volmarijn voor: „vijf groote sorten”²⁾ en „ses salvaterties”²⁾ wesende schetsen van Jan Woutersz”³⁾.

1) Archief van de Weeskamer no. 441, blz. 186.

2) Uitdrukkingen voor de formaten.

3) Archief van de Weeskamer no. 430, blz. 186.

De schilder overleed op 16 Mei 1655. Hij liet zijn vrouw met twee kinderen in armoede achter. De armzalige inboedel was nauwelijks zooveel waard als de schulden bedroegen. Verwanten van zijn vrouw betaalden de begrafenis-kosten.

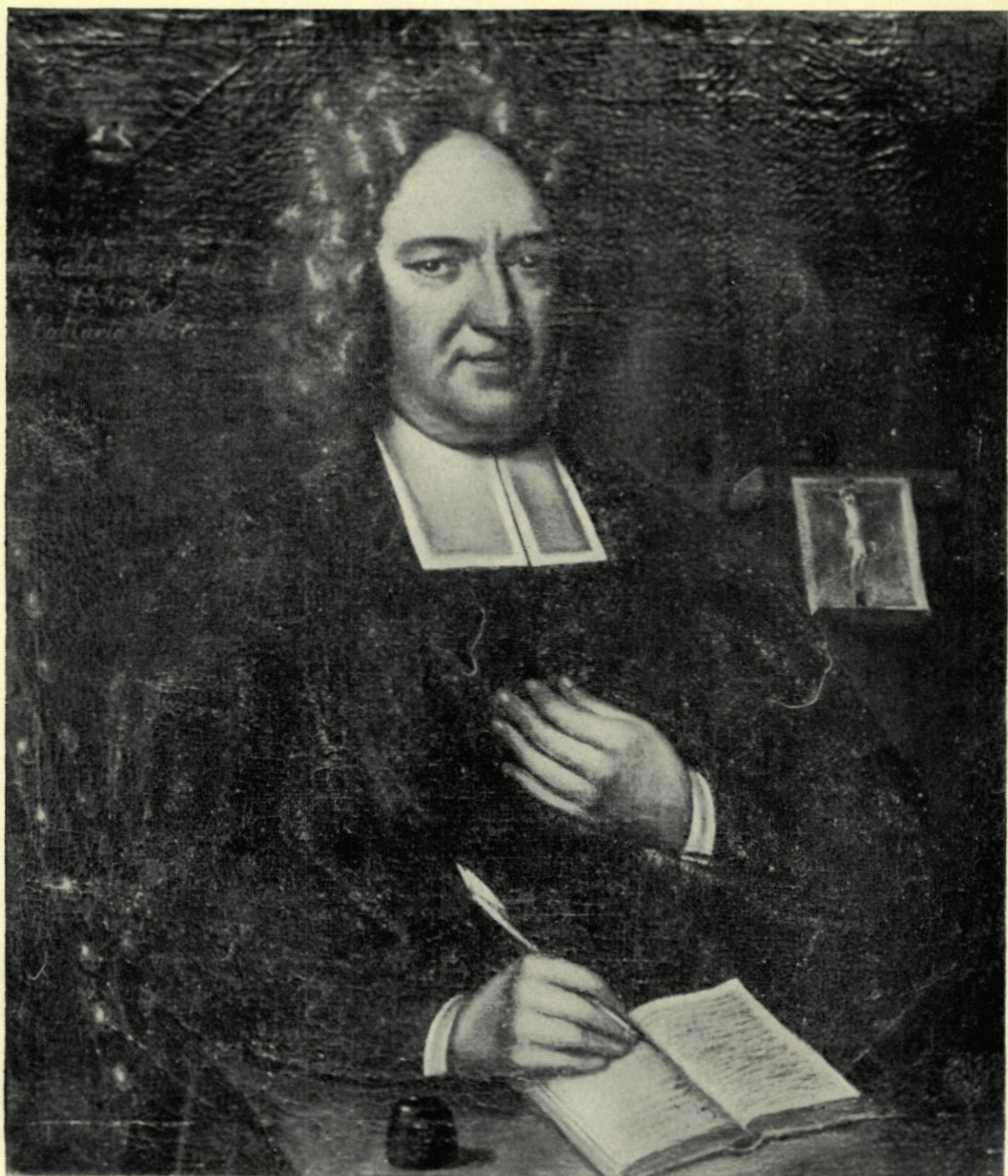
Van het schilderij in de metselaarskapel heeft D. Moens in 1808 een teekening in kleuren gemaakt. Deze teekening, berustende in het Gemeente-Archief, wordt hierbij gereproduceerd. Het archief van het metselaarsgilde is slechts fragmentarisch bewaard en kan omtrent dit schilderij geen uitkomst geven¹⁾. Alleen wordt het vermeld in den inventaris van 1699 (nr. 105).

1) Een kostbare aanvulling, namelijk de origineele gildebrief van 1577, in 1930 van den Rijksarchivaris in Gelderland in bruikleen ontvangen.

HOOGE MAASVLOED TE ROTTERDAM IN 1665

Eenige burgers verklaren ten versoucke van Sr Hartkieff van Cattenburch, wijncooper te Rotterdam, dat van vijftien vaeten met cooperroot, den requirant l.l. September toegesonden van Ceulen door Sr. Harman von Walden coopman tot Ceulen, die neffens des requirants eygen wijnen ende andere goederen waren leggende in twee van zijn hoogste packhuysen achter zijn woonhuis noortzijde van de Nieuwe Haven, door de extra-ordinaris hooge watervloet die met het getye van den 5en December 1665 des namiddachs tusschen vier en vijf uyren is geweest, meest alle zijn uytgespoelt en gesmolten, sulcx datter veel dol leech zijn bevonden ende op eenige weijnige vaeten noch maer een cleyn gedeelte op is bevonden, zijnde de geheele packhuysen, plaets en gangen mitsgaders muyren met het voorscreven natte ende uytgeleekte en uytgespoelde cooperroot noch besmeert staen. Sijnde ten voorscreven tyde alhier in Rotterdam zoo een extra ordinaris hooge vloet geweest, dat *noyt voor desen alhier in Rotterdam bij menschen gedencken zulcken hoogen vloet is geweest*, zoodat den requirant aen zijn eygen goet mede groote schaede is lijdende.

Protocol van notaris Jacobus Delphius, 6 Dec. 1665.

17. ADRIAEN VAN WIJCK. NAAR EEN SCHILDERIJ IN DE
R. K. PASTORIE TE KETHEL. FOTO C. VAN EYSDEN.